

Hård i munden

Hårdmundethed som opstår i forbindelse med praktisk jagt og løses ofte i forbindelse med de efterfølgende apporteringer.

Hårdmundethed er et begreb, som alle ejere af jagthunde har stiftet bekendtskab med adskillige gange – både i forbindelse med uddannelsen af jagthunden og i forbindelse med praktisk jagt. En egentlig definition på begrebet findes ikke, men hårdmundethed dækker over den jagthund, som behandler vildtet så hårdt, at byttet ødelægges i større eller mindre grad.

Tekst: Henrik Vestergaard Hove-Nielsen, jagthundekonsulent

Foto: Flemming Højer

HUND: Den hund, der ikke er hårdmundet, behandler vildtet på en rolig og kontrolleret måde, således at der ikke opstår skade på vildtet i forbindelse med hundens håndtering af dette.

Hårdmundethed kan opstå på et hvilket som helst tidspunkt i hundens liv, men typisk opstår problemet i to situationer. I langt størstedelen af tilfældene opstår hårdmundethed i forbindelse med indlæring af apportering, hvilket jeg kommer nærmere ind på i det kommende afsnit. Men hårdmundethed kan også opstå i forbindelse med praktisk jagt, og ofte sker det i forbindelse med hundens jagt af eksempelvis anskudt fuglevildt, som løber, når hunden kommer frem. Hun-

dens drivkraft og naturlige instinkter overtager i situationen, hvilket resulterer i, at hunden forsøger at klemme fuglen ihjel.

Denne situation resulterer dog sjældent i et direkte problem, og i langt i fleste tilfælde løses det i forbindelse med de efterfølgende apporteringer på jagten, uden at hundeføreren behøver at foretage sig yderligere. Enkelte gange kan det resultere i, at man som hundefører må tilbage til indlæringen og arbejde med problemet i dummy, kombineret med hund-fører-forholdet, inden man tager hunden tilbage i en praktisk jagtsituation.

Hårdmundethed i indlæring

Hårdmundethed i forbindelse med indlæring af apportering kan dog være en større opgave at arbejde med, da hunden modsat ovenstående eksempel fra praktisk jagt ikke har en sum af positive gentagelser, som den kan sætte i stedet for. Med andre ord: Summen af gentagelser giver erfaringen. Selv om hunden på praktisk jagt måske instinktivt har udvist hårdmundethed, vil problemet ofte løse sig selv grundet de mange apporteringer af dødt vildt, hunden har haft, uden den har haft brug for at være hårdmundet.

Modsat: Har hunden været hårdmundet i forbindelse med indlæring, kan der være mange årsager, som til-

sammen skaber problemet. I indlæringen ses hårdmundethed ofte i forbindelse med:

- Manglende grundfærdigheder/ grunddressur og deraf følgende
- dårligt forhold mellem hund og fører, som kan føre til
- stress og usikkerhed, blandt andet i forbindelse med
- tvangsapportering

Manglende grunddressur

Apportering er en del af uddannelsen i grunddressuren, og det er i grunddressuren sammen med etableringen af et godt forhold mellem hund og fører, at fundamentet til at undgå hårdmundethed skabes.

Hvis vi deler det op, så starter vi med kontaktøvelsen. Enhver sikker og kontrolleret apportering afsluttes med en aflevering til hånd, hvor hunden har kontakt til føreren. Ofte ser jeg, at kontaktøvelsen skabes og til nød trænes i en kortere periode, men øvelsen bliver ofte løs, og hundeførerens fokus flyttes, i takt med at kravene til uddannelsen stiger. Derfor ses det ofte, at når hunden skal aflevere, drejer den hovedet væk fra føreren. Dette resulterer nogle gange i en frustreret hundefører, som enten råber ad hunden eller straffer den for ikke at tage kontakt. Resultatet er en frustreret hund, som ikke ved, hvad den skal gøre grundet hundeførerens manglende vedligehold af grunddressuren.

Løsningen er at gå tilbage i grunddressuren og starte med kontaktøvelsen fulgt op af kontaktøvelse ved apportering af dummy FRA hånd efterfulgt af aflevering TIL hånd.

Generelt må vi konstatere, at rigtig mange hundeførere forfalder til manglende vedligehold af grunddressuren, og her tænker jeg ikke bare på

kontaktøvelsen, men mere bredt. Gå fri ved fod, hjemkald, stop, dæk osv., alle sammen færdigheder, som er fundamentet til et godt forhold mellem hund og fører. Dette fundament bygges på kærlighed – krav og konsekvens (læs mere i Jæger 2/2016), hvor en konsekvent vedligeholdelse af grunddressuren glemmes af mange hundeførere, når først øvelsen er indlært.

Dårligt forhold mellem hund og fører

Som nævnt er årsagen til et dårligt forhold mellem hund og fører bl.a. manglende konsekvens, men samtidig hænger det uvilkårligt også sammen med brug af negativ forstærkning, altså staf i indlæringen af øvelser. I forbindelse med apportering kan man opleve hunde til træning, der friske og positive løber ud til emnet, men i det

øjeblik, emnet skal bæres hjem, ændrer hunden tydelig adfærd til en trykket hund, der sætter tempoet væsentligt ned i forhold til at løbe ud.

Dette kan skyldes et dårligt forhold mellem hund og fører, som kan være skabt mange forskellige steder og på vidt forskellig måde i hundeførerens daglige omgang med hunden. Derfor er det vigtigt som instruktør at få en snak med hundeføreren og derigennem finde frem til, hvor konflikten mellem hund og fører er sket, og så løse problemet derfra.

Stress

Jæger vil i nærmeste fremtid bringe en artikel omkring stress i forbindelse med træning af jagthunden.

Stress i forbindelse med hårdmundethed kan være forårsaget af flere ting, men typisk er en usikker hund også en stresset hund. Når vi i vores >

Jagthunden skal gennem uddannelse lære, at behandle vildtet på en rolig og kontrolleret måde, så der ikke opstår skade på vildtet.

ET ENESTE SKUD PÅ DIN JAGT,
KAN ØDELÆGGE DIN HØRELSE

PAS PÅ DIN HØRELSE

- Den skal holde hele livet

Vi laver individuelle og håndlavet høreværn til dig med 2 års garanti på materiale og pasform.

BEDST I TEST 2015

Find os på Facebook

audiovox

Ring på 3940 1050 eller se mere på audiovox.dk. Vi servicerer hele Danmark.

> uddannelse af jagthunden kommer frem til apporteringstræningen, nærmer vi os også hurtigt målet for vores træning, nemlig muligheden for at komme på jagt.

Derfor er det også i denne periode, at man skal være forsigtig og bevare roen. Jeg oplever til stadighed hundeførere, der går for hurtigt frem, og derfor er hunden usikker på, hvordan den skal løse den givne opgave.

Eksempel: En meget ung hund (syv måneder) blev stillet over for en afsluttende prøve på et kursus, hvor den skulle apportere en due på vand. Da hunden kom op, rystede den vandet af sig og slap i den forbindelse duen. Hundeføreren blev frustreret (prøvesituation) og bad straks hunden om at apportere duen fra hånd, hvilket ikke skete øjeblikkeligt. Duen blev puttet ind i munden på hunden, som igen slap duen. Samme situation gentog sig flere gange og afsluttedes med, at hundens mund blev fastholdt om duen, indtil hunden sad stille.

Hunden var efterfølgende tydeligt stresset og har udviklet hårdmundethed. I dette eksempel har hundeføreren ramt alle fire muligheder for at

Hvordan løses hårdmundethed?

Hårdmundethed løses ved at finde årsagen til problemet og herefter gå tilbage i indlæringen. Dette vil meget ofte betyde, at man i en kortere eller længere periode ikke skal bruge vildt i sin træning af hunden, men alene skal fokusere på problemløsning med dummy.

Du kan undgå hårdmundethed ved at:

- Lade være med at gå for hurtigt frem.
- Være sikker på, at grundressuren er på plads OG vedligeholde den.
- Have fokus på positiv indlæring og dermed et godt forhold mellem dig og din hund.
- Undlade at lade din frustration gå ud over din hund (stress vil opstå).
- At være konsekvent. Det er vigtigt og er IKKE det samme som tvang. Konsekvens er at sikre sig, at hunden i både indlæring og vedligehold hver gang udfører den ønskede handling korrekt og på en positiv måde.

hårdmundethed kan opstå:

1. Grundressuren er ikke i orden, idet hundeføreren ikke har lært hunden, at den i enhver situation skal holde emnet, indtil hundeføreren kommer med kommandoen slip.
2. Der skabes et dårligt forhold mel-

lem hund og fører på baggrund af hundeføreren frustration.

3. Hunden bliver usikker og dermed stresset.
  4. Hunden "tvinges" til at fastholde vildtet, indtil den er rolig.
- hvh@jaegerne.dk*

Mangler du en jagthytte eller et sted til opbevaring?

Se det store udvalg på: www.brugteskurvogne.dk

BRUGTESKURVOGNE.DK
Amerikavej 1 • 7000 Fredericia • Tlf.: 7020 3566

– Danmarks største udvalg af brugte skurvogne